

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-84/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola a Mateřská škola Orlické Podhůří
Sídlo:	Orlické Podhůří-Říčky 59, 562 01 Ústí nad Orlicí
IČ:	70 981 523
Identifikátor:	650 051 173
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jitkou Bulvovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Orlické Podhůří
Místo inspekční činnosti:	Orlické Podhůří-Říčky 59, 562 01 Ústí nad Orlicí Orlické Podhůří-Rviště 24, 562 01 Ústí nad Orlicí
Termín inspekční činnosti:	6. 2. a 7. 2. 2012

Předmět inspekční činnosti

- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou a školským zařízením vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola Orlické Podhůří (dále škola), vykonává činnost základní školy s 1. – 5. ročníkem (dále ZŠ), mateřské školy (dále MŠ) a od 1. 9. 2011 školní družiny (dále ŠD). Budovy MŠ a ZŠ jsou od sebe vzdáleny přibližně 5 km; v budově MŠ je školní jídelna a odtud se jídlo dováží do ZŠ.

MŠ je jednotřídní s celodenním provozem a s kapacitou 25, která je 100 % využita. Za poslední 3 roky byly všechny žádosti o přijetí vyřízeny kladně. Ve stávajícím školním

roce je ve třídě 10 dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, žádné dítě nemá její odklad.

Za vzdělávání v MŠ se nevybírání úplata, ve ŠD 40 Kč měsíčně.

Základní škola je tvořena jednou třídou, v letošním školním roce ji navštěvuje 12 žáků 1., 2., 3. a 5. ročníku, což představuje naplněnost 48 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků. V porovnání s minulým obdobím se jejich počet zvýšil, ředitelka předpokládá nárůst žáků školy i v dalším roce.

Vzdělávání v MŠ je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Rok v mateřské škole“ (dále ŠVP PV), platného od 28. 11. 2010. Není stanoveno, kdy by měla být provedena jeho inovace či doplnění.

Výuka probíhá podle aktualizovaného školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem „Škola plná slunce“ (dále ŠVP ZV). Při tvorbě dokumentu škola zohlednila regionální možnosti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD).

Proces vzdělávání v MŠ zajišťují 2 pedagogické pracovnice, z nichž jedna je jmenována do funkce vedoucí učitelky. Obě splňují podmínky odborné kvalifikace, mají dlouholetou pedagogickou praxi a trvalý pracovní poměr. Učitelka má úvazek ve výši 0,7 a vedoucí učitelce je snížena míra přímé pedagogické činnosti o 1 hodinu týdně.

Průběh základního vzdělávání zajišťují tři pedagogické pracovnice. Jedna z nich (vychovatelka ŠD) nemá požadovanou odbornou kvalifikaci.

Zřizovatel se výrazně podílí na zkvalitnění materiálně-technických podmínek budov obou škol. V roce 2009 byla provedena generální oprava hygienického zařízení MŠ a střechy ZŠ. Následně v roce 2010 bylo uskutečněno podřezání obou budov – zřizovatel a Krajský úřad Pardubického kraje se podílely stejnou částkou, a to 250 tis. Kč. V roce 2011 bylo provedeno zateplení obou budov spolu s výměnou oken a obnovením fasády, zřízeno vytápění prostřednictvím tepelných vrtů a proběhla adaptace části prostor v budově ZŠ na školní jídelnu – výdejnu. Na nákladech se podílelo Ministerstvo životního prostředí částkou 3 mil. a obec 2 mil. 100 tis. Kč. Celkově působí školy funkčním a esteticky příjemným dojmem. Další inovace a obnovy jsou plánovány. Protože v budově ZŠ není tělocvična, je k výuce tělesné výchovy využívána učebna a venkovní prostranství. Dle sdělení ředitelky je připravován projekt k obnově školní zahrady a přilehlého parku. V roce 2010 zřizovatel přispíval také na mzdy v celkové výši cca 40 tis. Kč.

Poslední inspekce proběhla v měsíci září 2008. Jejím předmětem byla státní kontrola dodržování vybraných ustanovení školského zákona, nebylo zjištěno jejich porušení.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Informovanost o vzdělávací nabídce školy, postupech při přijímání dětí a žáků i o samotném průběhu vzdělávání je uskutečňována především vývěskami a osobními kontakty.

Vzdělávací nabídku MŠ tvoří vzdělávací obsah daný v ŠVP PV doplněný o výuku angličtiny, plavání, o exkurze, výlety a návštěvy kulturních představení. Nabídka je rozmanitá a zajímavá. Ředitelka ZŠ dochází 1x týdně do MŠ za účelem realizace individuální pedagogické práce s dětmi rok před jejich zahájením povinné školní docházky. Organizace této aktivity a její obsah nejsou uvedeny v ŠVP PV.

V průběhu dne byly spontánní a didakticky cílené činnosti přibližně rovnoměrně zastoupeny. Při spontánních činnostech děti aktivně vstupovaly do hry, kterou dovedly

rozvinout, setrvat u ní, z části již dovedly úspěšně spolupracovat. Samostatně manipulovaly i s náročnějšími didaktickými pomůckami. Přirozeně využívaly volnou nabídku hraček a učebních pomůcek včetně přístupného tělovýchovného náradí. Ve volbě typu hry převážně nebyly závislé na podnětech dospělých.

Uplatňovaná organizace v částech dne omezeně stimuluje u dětí rozvoj dovedností v sebeobsluze. Vlivem přemíry organizovanosti dochází ke kumulaci dětí, delší nečinnosti a tím i ke zvýšené frekvenci napomíná. Především při stolování nejsou vytvořeny optimální podmínky pro rozvoj žádaných dovedností. Systém taktéž nevytváří dostatečné podmínky pro sebekázeň a postupné přebírání odpovědnosti za vlastní jednání.

Forma didakticky cílených činností byla frontální a individuální, diferenciací požadavků dle věku dětí je cíleně plánována a taktéž realizována. Převažují metody činnosti, manipulační, rozhovory a vyprávění. V menší míře jsou aplikovány metody experimentu a záměrné vytváření herních aktivit, které vedou děti k vlastnímu řešení problémů. Přestože v ŠVP je konstatováno, že činnosti probíhají za aktivní spoluúčasti dětí, tak v reálné situaci se děti řízených činností zúčastňovaly automaticky na výzvu a část organizačních forem v dětech spíše aktivitu tlumila. Výuka angličtiny probíhala formou hry, děti byly soustředěné, ale i zde docházelo v důsledku nesprávného předvídaní přirozených reakcí dětí ke zvýšenému napomínání a ruchu. Rozsah a způsob oceňování dětí plnil podněcující účel.

V rámci podpory čtenářské gramotnosti děti pracovaly především s předčítanými texty, byly vedeny k reprodukci příběhu, dovedly vyprávět vlastní zážitky. Mají volně k dispozici dobře vybavenou dětskou knihovnu. O rozvoji matematické gramotnosti svědčí podpora tvořivosti při konstruktivních hrách, zařazování činností zaměřených na orientaci v rovině i v prostoru, seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy. V menší míře jsou záměrně vytvářeny situace s cílem stimulovat děti k řešení praktických i myšlenkových problémů. V environmentálním vzdělávání děti získávají poznatky o okolním světě převážně pozorováním v přirozeném prostředí doplněné vysvětlováním. Efektivně je využíváno okolní přírodní prostředí. Cíleně je zařazována výchova ke zdraví s podporou vytváření povědomí o principech a zásadách zdravého životního stylu. Pohybové aktivity relaxační i zdravotně preventivní jsou realizovány pravidelně a odborně. Děti mají kvalitní pohybové dovednosti, při všech formách cvičení prožívaly viditelné citové uspokojení. V souladu s ŠVP jsou cíleně vytvářeny a upevňovány žádané sociální dovednosti a postoje.

Rozvoji řečových schopností a jazykových dovedností je věnována systematická pozornost s ohledem na rozsah stanovený v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) pouze částečně. Zjištění vyplynulo ze studia pedagogické dokumentace a z přímého pozorování. V případě vad ve výslovnosti dětí poskytují pedagogové zákonným zástupcům kontakty na klinické logopedy.

Pro individualizaci ve vzdělávání je zjišťována dosažená úroveň dovedností jednotlivých dětí. V dokumentaci však již nejsou uváděny individuální vzdělávací potřeby dětí a závěry pro další pedagogickou práci. V reálném průběhu řízených činností byly na děti kladeny požadavky dle věku, nikoliv dle dosažené úrovně individuálních dovedností.

Organizace vzdělávání v ZŠ vychází z potřeb žáků a z personálního zabezpečení školy. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s učebním plánem realizovaného ŠVP ZV, jsou dodržovány psychohygienické zásady. Preventivní systém zaměřený na omezení rizikového chování odpovídá podmínkám a velikosti školy. Je zaměřen především na spolupráci věkově rozdílných žáků, na podporu zdravého životního stylu, vztah k životnímu prostředí a smysluplné využití volného času, k čemuž přispívají i zájmové kroužky (hra na zobcovou flétnu, přírodovědný) realizované v ZŠ. Výuka je doplňována

školními projekty s ekologickou tematikou, besedami, exkurzemi, výukou plavání a návštěvami divadelních představení.

Práce ve třídě složené z více ročníků klade vysoké nároky na organizaci výuky ze strany vyučujících. Na úspěšném plnění těchto nároků se pozitivně projevily pedagogické zkušenosti ředitelky školy. Úkoly pro jednotlivé skupiny byly promyšleně voleny, zadávány stručně, s využitím návyku žáků k samostatné práci. Žáci byli vhodně motivováni, vedeni k otevřené komunikaci, neobávali se požádat o pomoc nebo dodatečné vysvětlení. Z hlediska forem převažovala frontální výuka kombinovaná samostatnou prací žáků s individuálním přístupem pedagoga. K procvičování a opakování učiva byly využity počítače a interaktivní tabule. Volené metody a formy práce pozitivně ovlivňovaly a motivovaly žáky k učení, přispívaly ke zlepšování jejich osobních výsledků a vedly rovněž k postupnému osvojování klíčových kompetencí. Pozitivně působilo průběžné hodnocení žáků, vzájemné hodnocení a sebehodnocení. Díky malému počtu žáků a kladnému přístupu vyučujících zažívá každý z nich denně pocity úspěchu.

Přiměřené využití počítačů přispívá k prohlubování informační gramotnosti, k výraznému zvýšení účinnosti samostatné práce například při rozvoji matematické gramotnosti. K podpoře čtenářské gramotnosti napomáhá mj. dlouhodobá spolupráce s místní knihovnou. Zapojení do projektů s environmentální a přírodovědnou tematikou významně podporují žádoucí vztah žáků k přírodě i jejich znalosti v této oblasti.

Škola má nastavena pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků ve školním řádu. V krátkodobém horizontu jsou výsledky ve všech vzdělávacích oblastech hodnoceny na jednáních pedagogické rady, za školní rok jsou údaje o hodnocení žáků uvedeny ve výroční zprávě o činnosti školy. Žákům s rizikem školní neúspěšnosti škola nabízí doučování, doporučuje vyšetření v pedagogicko psychologické poradně a navazuje užší spolupráci s rodiči. K zjišťování úrovně výsledků jsou využívány zejména interní nástroje, zpětnou vazbou jsou informace o úspěšnosti žáků na druhém stupni ZŠ.

Škola v současné době nevykazuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale je v kontaktu s příslušným poradenským zařízením. Individuální práce a pomoc žákům, kteří ji potřebují, je zajištěna diferencovaným přístupem. Vzhledem k velikosti školy se poskytování poradenské pomoci uskutečňuje bezodkladně a po vzájemné domluvě.

Tematika bezpečnosti a prevence před úrazy je zařazována do vzdělávacího obsahu v MŠ dle potřeby a typu aktuálních činností, žáci jsou pravidelně seznamováni s bezpečnostními riziky. Zásady bezpečnosti a hygieny jsou obsaženy ve školním řádu a vnitřních směrnících ZŠ, vnitřním řádu ŠD. Zápis o seznámení s nimi je uveden v třídních knihách. Dohled nad žáky byl stanoven a v průběhu inspekční činnosti zajišťován.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ŠVP PV je v souladu se zásadami danými RVP PV a platnými právními předpisy. Není časově plánováno jeho komplexní vyhodnocení.

Realizovaný ŠVP ZV je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) a platnými právními předpisy. Zohledňuje reálné podmínky a možnosti školy i potřeby žáků. Vzdělávací obsah není výrazně profilovaný a zaměřuje se zejména na poskytnutí dobrého základu všeobecných znalostí a dovedností, směřuje k rozvoji osobnosti všech žáků a jejich citlivému vztahu k přírodě. Disponibilní hodiny jsou účelně využity k posílení hlavních předmětů a anglického jazyka v 1. a 2. ročníku. ŠVP ŠD vhodným způsobem podporuje naplňování ŠVP ZV, v průběhu inspekční činnosti byl po formální stránce upraven v souladu s požadavky školského zákona

Ředitelka školy jasně vymezila a stanovila odpovědnosti a příslušné pravomoci vedoucí učitelce zodpovědné za předškolní vzdělávání. Míra snížení přímé pedagogické činnosti vytváří, vzhledem k rozsahu jejích povinností, ztížené podmínky pro řízení MŠ. Vedoucí učitelka má přehled o dění v MŠ, cíleně se zaměřuje na vytvoření klidného a bezpečného prostředí pro děti. Analýza úrovně vzdělávání vzhledem k požadavkům RVP PV je prováděna spíše nahodile bez jasně stanovených kritérií. V návaznosti na výši úvazku učitelky je výrazně omezeno souběžné působení pedagogických pracovníků, především neprobíhá každodenně při pobytu venku.

Ředitelkou školy zřízená pedagogická rada projednává zásadní pedagogické dokumenty a organizačně-provozní záležitosti. Pedagogické pracovnice MŠ řeší vlastní pedagogickou problematiku aktuálně a průběžně dle potřeby. Ředitelka školy má přehled o kvalitě úrovně poskytovaného vzdělávání ve všech součástech školy, poznatky získává především operativními vstupy do pedagogického procesu. Zaměstnancům jsou poskytovány potřebné informace na provozních poradách a při každodenních osobních kontaktech.

Ředitelka řešila stížnost žáků. Forma i způsob vyřízení stížnosti za podpory zřizovatele vedly ke změně v pedagogickém sboru a dle sdělení ředitelky ke zkvalitnění používaného pedagogického stylu.

Dokumentace školy je vedena v požadovaném rozsahu. V souladu se skutečností jsou vykazovány údaje o činnosti školy.

Personální obsazení umožňuje plnit cíle vzdělávacích programů. Ředitelka školy zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů a výchovné poradenství, ukončila specializační studium koordinátora EVVO. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno s ohledem na podmínky a potřeby malé školy. Všechny pedagogické pracovnice absolvovaly vzdělávání zaměřené na poskytování první pomoci.

Obě budovy školy za poslední roky doznaly výrazných změn ve vnějším i vnitřním vzhledu, v kvalitě technického stavu. Prostorové podmínky MŠ jsou optimálně uzpůsobeny potřebám dětí. Materiálová vybavenost dětským nábytkem, množství a typ pomůcek odpovídají věkovému složení dětí ve třídě. Hračky a učební pomůcky jsou volně přístupné, vytvářejí stimulační nabídku ke hře.

Budova ZŠ je prostorná, esteticky vyzdobená, zařízena moderním nábytkem, počítače jsou připojeny k internetu. K dispozici je dostatečně velká kmenová třída a místnost ŠD. Pro výuku má škola potřebné množství vhodných učebních pomůcek, které jsou doplňovány a obnovovány v závislosti na finančních prostředcích. Ve sledovaných hodinách byly účelně využívány (především interaktivní tabule). Třída ŠD je funkčně zařízena novým školním nábytkem a vhodně vybavena pomůckami podporující zájmové vzdělávání.

Škola hospodáří s finančními prostředky na vzdělávání ze státního rozpočtu a s prostředky od zřizovatele. V roce 2010 obdržela také finanční prostředky v rámci rozvojových programů MŠMT („Školní vybavení pro žáky 1. ročníku“, „Hustota a specifika“). Ekonomickým přínosem pro školu byly také četné sponzorské dary, které byly využity ve prospěch dětí a žáků. Finanční prostředky směřuje ředitelka školy cíleně na zkvalitnění pracovního prostředí a podporu realizace všech ŠVP.

Příznivým způsobem probíhá komunikace školy se zákonnými zástupci. O průběhu vzdělávání jsou pravidelně informováni v žákovských knížkách, na třídních schůzkách, při společných akcích a každodenních kontaktech. V případě potřeby mají možnost domluvit si s pedagogy individuální konzultační jednání. Pozitivní vztahy jsou nastaveny se zřizovatelem a směřují nejen do oblasti zkvalitňování materiálního zázemí školy, ale podporují i kulturní a společenský život v obci. Škola je nedílnou součástí obce. Další

kontakty jsou navázány s poradenským zařízením, ekologickými i místními organizacemi. Partnerské vztahy vytvářejí dobré podmínky pro naplňování části cílů daných v ŠVP, dosahování kompetencí dětí a žáků v přirozených situacích.

Závěry, celkové hodnocení školy

Základní škola a Mateřská škola poskytuje vzdělávání v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a ve shodě se zásadami a cíli uvedenými ve školském zákoně.

Škola přijímá opatření včetně preventivních k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků, k minimalizaci zdravotních a úrazových rizik. Preventivní strategie vytváří předpoklady k předcházení sociálně patologických jevů.

Finanční předpoklady, materiálně prostorové a personální podmínky školy umožňují realizaci všech ŠVP. Příkladem je přístup zřizovatele, který poskytuje potřebné finanční prostředky k inovaci a obnově technického stavu budov a vnitřního vybavení.

Řízení školy je promyšlené, strategie plánování směřuje ke zvyšování kvality školy; jsou pojmenovány oblasti, na které je zapotřebí se více zaměřit. Podporována je týmová práce.

Uplatňovaný pedagogický styl v MŠ byl klidný, dětem bylo vytvářeno zázemí jistoty a bezpečí. Část forem a metod vychází již z dlouhodobě zavedeného stereotypu. Citlivě bylo využíváno možností heterogenního kolektivu k vytváření a rozvoji sociálních dovedností.

Pro účinnou výuku v podmínkách třídy složené z žáků více ročníků základní školy jsou úspěšně využívány metodické dovednosti vyučujících. Zvolené vzdělávací postupy podporují formování klíčových kompetencí žáků, zejména komunikativních, osobnostních a k učení. Cílevědomě je rozvíjeno jejich vedení k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení.

Škola je otevřená partnerům i zákonným zástupcům.

Přílohy inspekční zprávy

Příloha č. 1: Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.c@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 23. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Bc. Marcela Toušovská, školní inspektorka Marcela Toušovská, v. r.

Mgr. Ivana Blažková, školní inspektorka Ivana Blažková, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Orlickém Podhůří dne 23. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jitka Bulvová, ředitelka školy Jitka Bulvová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

09-03-2012

Připomínky nebyly podány.

